

Turisme per sempre?

01/08/2014

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Com era d'esperar, un estiu més Barcelona bat tots els rècords turístics. L'índex Mastercard ha situat la ciutat com la tercera d'Europa amb més ingressos per visitants estrangers. Només Londres i París li passen al davant. Paral·lelament s'ha anunciat que ben aviat es construiran 11 hotels més, que se sumaran als 365 que té ara el

municipi, sense comptar els gairebé 100 de l'àrea metropolitana. El president dels empresaris hotelers ha dit clarament que l'objectiu és arribar als 10 milions de visitants anuals (ara són 7). De fet no es pot descartar, segons va declarar fa uns dies l'antropòloga [Saida Palou a El Periòdico](http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/barcelona/front-resistencia-turistica-demana-ajuda-cercles-academicos-3294470) (<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/barcelona/front-resistencia-turistica-demana-ajuda-cercles-academicos-3294470>), que aquest nombre s'hagi sobrepassat amb escreix tenint en compte la gran quantitat d'apartaments turístics existent.

(F)

Fa pocs anys el sempre tímid debat sobre el turisme se centrava en la qualitat versus la quantitat. Es deia que la solució estava en un model basat en menys visitants que gastessin més. El que ha succeït és que els fluxos s'han tornat incontrolables i, de fet, el que tenim ara és més turisme de qualitat i més quantitat de turistes, tot a la vegada. Les xifres manen i en conseqüència la pressió sobre l'entorn comença a fer-se insuportable en alguns indrets. Després d'haver de regular l'entrada al Parc Güell, es comença a parlar de la possibilitat de fer el mateix al Mercat de la Boqueria, un espai *usurpat* als barcelonins. No sembla senzill a primera vista. Si jo, habitant de la ciutat, hi vaig a comprar i de sobte trec el mòbil i fotografio les parades, sóc també un turista?

El turisme sostenible es defineix com aquell que pot satisfer alhora les necessitats dels visitants, de la indústria, de l'entorn i de les comunitats locals. Però aquest *win-win* absolut perilla des del moment en què la hiperconcentració de persones en un lloc comença a degradar-lo. La culminació d'aquest procés es produeix quan els elements que van convertir el lloc en qüestió en focus d'interès es troben completament desfigurats o senzillament desapareixen. Els elements de què parlem són el patrimoni construït, un cert ambient cultural i humà, el medi natural, i la biodiversitat.

(F)

Les Nacions Unides han generat molta documentació sobre com gestionar el turisme de manera que aquesta activitat passi de ser una amenaça per a la biodiversitat a ser-ne un garant. En diversos indrets del món s'han portat a la pràctica experiències que demostren que, amb una educació adequada, les comunitats locals poden aprofitar-se del turisme a través de la preservació de l'entorn. Es tracta de conscienciar tant els hostes com els visitants i teixir una mena d'aliança tàcita entre ells de la qual tots en surtin beneficiats.

La complexitat del medi urbà dificulta aquest tipus d'aproximacions. És fàcil detectar en un àmbit rural quan es violenta la cultura local perquè normalment els costums, l'arquitectura, i la població, responen a uns paràmetres de major simplicitat que en una gran urbs, on l'extrema diversitat de formes de vida, espais, i activitats no permet identificar clarament de què estem parlant quan diem *cultura local*. Sembla complicat trobar l'equivalent per a la ciutat d'instruments tan valuosos per al medi natural com la custòdia del territori. Això no vol dir, és clar, que sigui impossible.

(F)

Les visions més avançades en turisme sostenible parlen d'integració o de diàleg permanent entre els agents implicats en aquesta activitat, que són el govern, els empresaris, les organitzacions socials, la població, i els turistes. Aquesta integració ha d'anar orientada a participar en plans de gestió que incorporin tots els interessos amb un cert equilibri. Això ajudaria a posar de manifest que els guanys immediats d'un dels agents no són l'únic aspecte rellevant. Malauradament al nostre país ens trobem encara en la fase on no predomina la defensa del bé comú, sinó la del "meu bé". Tampoc des de l'esfera política es té el coratge suficient per encarar problemes que es veuen a venir (com la depreciació del destí turístic Barcelona per ús i abús). D'alguna manera aquest és el procés que va tenir lloc els anys de la febre immobiliària, quan ningú gosava dir res d'una possible bombolla.

(F)

La possibilitat d'un canvi de consciència sembla ara remota. Malgrat tot hi ha esperança i ve un cop més del camp de l'educació. Els darrers anys els estudis de turisme estan introduint la sostenibilitat de manera transversal. A escala europea cal esmentar la xarxa [BESTEN](http://www.besteducationnetwork.org/) (<http://www.besteducationnetwork.org/>) (Building Excellence in Sustainable Tourism Education Network), o l'ambiciós [projecte MEST](http://www.sustainablecotourism.eu/es/the-project) (<http://www.sustainablecotourism.eu/es/the-project>) (Management of Sustainable and Ecological Tourism) que, amb la participació de 7 països té com a objectiu l'elaboració d'un màster que es podrà cursar *on line* a partir del curs 2015-2016. Sota la direcció de la professora de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Monts de la Universitat Politècnica de Madrid, María Paz Arraiza, el futur màster pretén transmetre coneixement i alhora sensibilitat cultural, social i ambiental.

L'emergència de professionals que hagin interioritzat els nous enfocaments no és garantia de canvi de model immediat. Com a mínim assegura que durant un temps coexistiran visions i maneres de fer contraposades sobre com gestionar el turisme, que ja és molt. Ho va dir Bertolt Brecht: "La crisi es produeix quan el que és vell no acaba de morir i el que és nou no acaba de néixer". I aquesta és exactament la situació en què ens trobem.

Periodista **Etiquetes:** [Barcelona ciutat](/etiquetes/barcelona-ciutat) (/etiquetes/barcelona-ciutat)

Share 0

Tuit

<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/turisme-per-sempre><https://www.sostenible.cat/print/opinio/turisme-per-sempre>

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))